

MAGYAR LAJOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST VIII.

XIII. évfolyam, 211 (3657) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Közzétették a szovjet-finn fegyverszüneti szerződés tartalmát

Finnország elveszti a Karjalai földszorosot, Petsamo vidékét és hajóhadát, három milliárd dollár hadikárpótlást fizet, támogatni köteles a szövetségesek hadműveleteit

Magyar és német csapatok sikeres hadműveletei az erdélyi frontszakaszokon

A hadihírek forgatagában minket magyarokat elsősorban az erdélyi front eseményei érdekelnek. Kedvező tényeket olvasunk a tegnapi német hadijelentésben, amely közli, hogy magyar és német kötelekek ellentámadásai az ellenséget Temesvár térségig, valamint az Aradtól keletre és Nagyváradtól délkeletre levő térségig vetették vissza. Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy Tordánál és a Székelyföld északi részén több szovjet lövészhadosztály támadásai meghiúsultak. Külön kiemeli a német hadijelentés az első magyar hegydandár nagyszerű helytállását és támadó lendületét.

Bizonyos, hogy honvédeink az ősi magyar föld védelmében a magyar hadidicsőség napjait újabb hervadhatatlan fegyvertényekkel ékesítik.

A nap krónikájában fontosabb hír még az, amely a szovjet-finn fegyverszüneti egyezmény megkötéséről szól. Helsinkiben nyilvánosságra hozták az egyezmények főbb pontjait. Ezek igen súlyosak és alaposan próbára teszik a finn néphősbíró képességeit, amellyel, hogy jelentős területi veszteséggel járnak számára.

A hadihelyzetről igen komoly és részletes tájékoztatást nyújtott Dittmar német altábornagy, akinek helyzetmagyarázatai mindig nagy figyelmet keltenek. Dittmar altábornagy a jelenlegi harcra helyzetről adott tájékoztatójában megállapítja, hogy nagy drámai feszültség uralkodik és nagy versenyfutás kezdődik az angol-amerikai előrehaladás és a német ellenrendszabályok közepette. Ennek kimenetelétől függ minden. A harcok vonala a birodalom határához egészen közel jutott. A német elhárítás azonban megszilárdult, ami önmagában is sokat jelent. Nem hagyható figyelmen kívül a nyugatfranciaországi kikötők német védőseregének hősiességét, amivel megakadályozza, hogy az ellenség ezeket a kikötőket felhasználhassa. Az is nagy jelentőségű tény, hogy a Franciaország déli részében állomásozott német csapatok egészen a Biscayai öböltől kezdve ki-harcolták utjukat egészen a német határig, bármilyen nehézségekbe is ütköztek.

Keleten a jobbrafordulás folyamata tovább tart. A megszilárdulás folytatódik, különösen a német keleti határok mentén. A harcokat most a német csapatok fokozódó harci ereje és támadó sikerei jellemzik. Mindenekelőtt áll ez a sando-

mierzi Visztula hídfő térségében. Annyi mindenesetre felismerhető, hogy a keleti arcvonalon az elvesztett egyensúlyt lényegében helyreállítottuk. A balti térségben a szovjet kétségtelenül a nagy egyári offenzíváját akarja folytatni, aminek az eredménye még ezután válik el.

A romániai átpróálás és uralomváltás a bolsevisták előtt tárt kaput nyitott a Balkánra és a Földközi Tenger felé. Ezt a nyereséget a szovjet elsősorban politikai téren használja fel. Hogy ez a helyzet nyugati szövetségesének hasznára lesz-e, az kévéssé hihető. Németor-

szágnak mindenesetre új arcvonal létesítéséről kellett gondoskodni az események következtében. A harcok ebben az új felzetében a Románia ellen különösen elkeseredetten harcoló magyarok már risztetreméltő szerepet töltenek be.

Dittmar altábornagy végül megállapítja, hogy a németek Európa fogalmát nagyon komolyan veszik, akár mint jelent, akár mint jövő feleletet. Lehetséges, hogy a quebeci konferencia tanácsai alapján újabb átvárbhangokat hallatnak a németek felé. Németországot azonban az ilyen hangok nem tévesztik meg.

Kedd délelőtt egyes tiszamenti városokat, este Budapestet és Székesfehérvárt támadták a terrorbombázók

A MTI jelenti: Szeptember 19-én délután északkeletről délnyugati irányban többszáz ellenséges gép repült át az ország légtérén. Egyes tiszamenti városokat bombázták. Anyagi károk keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. A légvédelmi tüzérség az átrepülés egész utvonalaán hatásosan tüzelt. Ellenséges gépek lelövését jelentették.

A MTI jelenti: Szeptember 19-én este egyidőben északkelet és dél felől gyengébb ellenséges kötelékek léptek be az ország légtérébe. A főváros és Székesfehérvár ellen terrortámadást hajtottak végre. Károk keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. Mind az északkeleti vadászok, mind a légvédelmi tüzérség több ellenséges gép lelövését jelentette.

Moszkvában aláírták a szovjet-finn fegyverszüneti egyezményt

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat Moszkvából jelenti, hogy aláírták a szovjet-finn fegyverszüneti egyezményt. Szövegét később teszik közzé.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A helsinki finn rádió ismerteti a szovjet-finn fegyverszüneti egyezmény lényegét.

Az egyezmény 23 pontból áll és részben területátadásokra, részben hadikárpótlásra vonatkozik.

Az első pont kimondja a finn csapatoknak azonnali visszavonását az 1940-ben a moszkvai békeben megállapított határokig. Ez a Karjalai földszoros elvesztését jelenti.

A második pontban szerepel Petsamo vidékének átengedése.

A harmadik pontban szerepel Parikkala és a hozzátartozó vízierőhálózat átadása a Szovjet Uniónak.

A negyedik pont szerint Dél-Finnor-

szágban átmenetileg repülőtereket hocsátanak a szovjet rendelkezésére.

Az 5-ik pont szerint a finn állami hajóhadat a szövetségesek rendelkezésére bocsátják.

A hatodik pont szerint Finnország külföldi támogatásokat tartozik nyújtani a szövetségesek hadműveleteihez.

A 7-ik pont értelmében Finnországban lefegyverzik a német haderőt és kiszolgáltatják a szövetségeseknek.

A 8-ik pont értelmében a finn hadsereget békelétszáma csökkentik.

A 9-ik pont szerint Finnország 6 év évforgása alatt 3 milliárd dollár hadikárpótlást tartozik fizetni.

A további pontok a fegyverszüneti megállapodás végrehajtásának módzatairól és a hadikárpótlás fizetésének részleteiről szólnak.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Helsinkiből érkezett jelentések szerint, a finn minisztereinek tisztelet egyelőre nem töltik be.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Hull külügyminiszter a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a finn-szovjet fegyverszüneti szerződés ügyében nem tanácskozott közvetlenül Moszkvával. Arra a kérdésre, hogy az Egyesült Államok helyreállítja-e a diplomáciai kapcsolatát Finnországgal, Hull külügyminiszter kijelentette, hogy előbb meg kell ismernie a szerződés pontos szövegét.

Egy magyar hegyi dandár hősiességét helytállása

Berlinből jelentik: (MTI) A hadijelentés kiegészítéseként közlik a Német Távirati Irodával:

Dél-Erdélyben az első magyar hegyi dandár a nehéz hegyi terepen, mintaszerű helytállással és támadó lendületével tüntette ki magát.

Megerősödött a német védelem a Visztulánál

Amszterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Fraser, az angol rádió hírmagyarázója fejtegetéseiben kiemelte, hogy a németek a Visztulánál megmutatták, hogy védelmük még mindig nagyon erős és nagy területeket átfogó szervezet. Arra sem volt szükségük, hogy nyugati hadosztályokat vonjanak el sikerük elérése érdekében. Ez olyan tényező, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni és amely visszautkötözi a németek katonai erejét.

Tito partizánjai elfogták Mihajlov és táborok fiát

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat közli, hogy Tito partizánjai foglyul ejtették Mihajlovics táborok fiát.

Csütörtökön beszél Lakatos minisztereink

Mint már közöltük, a képviselőház csütörtökön délután 5 órakor ülést tart, amelyen meghirdetik a kormányzói kéziratot és az új kormány bemutatkozik. A bemutatkozással kapcsolatban vitéz Lakatos Géza minisztereink beszédet mond, amely elé igen nagy érdeklődéssel tekint a magyar közvélemény.

Közép-Hollandiában légi úton szállított angolszász csapatokkal a németek sikeres harcokat folytatnak

Kemény küzdelem folyik a nyugati arcvonal minden pontján

Berlinből jelntik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Tí-nak: A véderő főparancsnoksága közli:

Középföldiában az ellenség légi úton szállított új csapatokkal megerősítette, a mögöttes arcvonal területén lerakott erőit. A lerakási helyek ellen intézett saját támadásaink a makacs ellenséges ellenállás ellen, lassan tért nyerne. A neerpelti hídfőből az ellenség nagy páncélos erőkkel északi irányban támadott és benyomult Eidenhovenbe. Elkeseredett harcokban 43 ellenséges páncélost semmisítettünk meg. Aachentől északnyugatra az ellenség tüzéség és páncélos erők harcbevételére is csak csekély tért tudott nyerni. A várostól nyugatra és délre valamennyi támadást visszautasítottunk. Luneville térségében továbbra is sikeresen folynak saját ellentámadásaink. A többi arcvonalokról csak helyi harci tevékenységet jelentenek.

Az ellenség tüzéségének és repülőinek erős harcbevételével hétfőn is támadta Boulognet és Brestet. Boulogneban súlyos harcok után az ellenség be tudott hatolni a városba. Több ütegállásból azonban ismét visszavetettük Brest városát és kikötője már csak füstölgő rom. A fennmaradt védők Le Grozon félszigetre vonultak vissza és ott harcolnak tovább. A Lorient és St. Nazaire elleni ellenséges előretörések megghiusultak. Egy zászlóalj a Gironde torkolatánál levő támaszpontjából kirohanást intézett Saujon városa ellen és ott az ellenségnek nagy üzemanyag és lőszerraktárait semmisítették meg.

Hollandiában a németek kétszáz ellenséges tehervitort megsemmisítettek

Berlin. (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: Hollandiában a német elhárítás teljes sikerrel állja meg helyét. Hétfő estig a szövetségeseknek több mint kétszáz tehervitort semmisítették meg. Ezeknek egyrésze aknamezőre szállott le, ahol a szó szoros értelmében darabokra tört. Egy hatvan tagú amerikai cjtőernyős csoport megadta magát.

A légi háború

A német véderőfőparancsnokság közli. Ellenséges bombázók terrortámadásokat intéztek Wesermünde és Budapest, valamint Magyarország és Szerbia más területei ellen. Vadászok és a légierők léghátrító tüzésége 19 ellenséges gépet lőttek le.

Tömegterror egy római bíróségi tárgyaláson

Amsterdam. (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat külön tudósítója jelenti Rómából, hogy hétfőn itélkeztek Pietro Caruzo felett, aki Róma rendőrfőnöke volt. Mintegy ezer emberből álló tömeg nyo-

mult be a bíróségi épületbe és halált követelt Caruzzora. Dr. Donato Canetta, a Regina negyed volt kormányzója volt az egyik tanu, akit a tömeg félholtra vert és a folyóba dobta. Amikor

Zürzavar és éhínség Olaszországban

Milano. (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Rómában időző angol-amerikai bizottság megállapítja, hogy Olaszországban lebírhatalan gazdasági és szociális zürzavar van. Az egész országban éhínség uralkodik. A líra el-

vesztette vásárló erejét. A lakosság tekintélyes része munkanélkül van. Egy ezerény étkezés 150—200 lírába kerül. ugyanakkor a tisztviselők és rendőrök napi keresete alig 65 líra.

A magyar-román diplomatacsere nem történt, mert Bukarestből nem érkezett meg a magyarokat hozó ellenvonat

A Budapesti Értesítő jelenti: A budapesti román követség és főkonzultus, valamint a bukaresti magyar követség és konzulátus személyzetének kicserélése Lőkósházán nem történt meg, mert Bukarestből a magyarokat hozó ellenvonat nem érkezett meg. A követség

tagjai és a konzulátusi személyzet visszahozták Budapestre, ahol a svájci követség, védelme alatt állanak. Ertesülés szerint a bukaresti magyar követség és konzulátus tagjai, a bukaresti svéd követség védelme alatt, biztonságban vannak.

Varsónál és Sanoknál megghiusultak a szovjet támadásai

A német véderőfőparancsnokság közli: Sanoknál és Krosnonál is ellentámadással visszavertük az ismételt támadó ellenséget. Egy ponton 24

szovjet páncélost semmisítettünk meg. Varsótól északkeletre sikertelenek maradtak a szovjet támadásai. Itautól délnyugatra csapataink, ellenséges ellená-

A munkások ezrei indulnak Romániából szibériai kényszermunkára

A bukaresti fémmunkások már el is indultak az Ural felé. A famunkások a Petsora vidékére mennek

A belgrádi Donauzeitung írja:

A romániai menekültek vallomásaiból illetékes helyen már eddig is megállapították, hogy a Szovjet átal meg szállt román területre ezerszámra hurcolják el a lakosságot a Szovjetunió területére. Eddig különösen Bukarestből vittek el sok embert. Bukarestben már napok óta működik az a bizottság, amely a tízezres csoportokat összeállítja és elindítja Szibéria felé.

A szakmunkásokat jelentkezőre szállítják fel és úgy írják össze. Aki nem jelentkezik, a lakásáról viszik el és ebben az esetben először börtönbe kerül, majd innen valóságos kényszermunkásként hurcolják el.

A munkágyűjtőhelyeket szöges dróttal vették körül és fegyveresen őrzik. A gyűjtőhelyek drótkerítései előtt gyűlnek össze az elszállításra váró munkások hozzátartozói, hogy a nagy útra valami ételmiszterrel láthassák fel a ra-

bokat. A szovjet örök több esetben a legdurvább módon akadályozzák meg azt, hogy a munkások hozzátartozóikkal beszélhessenek.

Az elszállítás sorrendje a menekültek vallomása szerint a következő: Először szállítják el a fémmunkásokat. Ezek mind a Szovjetunió belséjébe kerülnek, többnyire az Ural vidéki gyárakba. Különösen az öntők, esztergályosok frézézők, mintázók „örvendenek” nagy közkedveltségnek a „sorozó” bizottság előtt.

A fémmunkások után kerül sor a famunkásokra a szakma minden ágából. A szakmunkásokkal együtt hurcolják el a segédmunkások nagy tömegeit is. Az első transzportok célja az uralvidéki nagy ipartelepek továbbá Sverdlovszk

Mozik műsora:

APOLLÓ: Irta az élet.
BELVAROSI: 5-ös számú órház.
CASINO: Szép csillag.
KORONA: Mindenki gyanus.

madások elhárítása során, 29 szovjet páncélost lőttek ki. Lettorszában és Észtországban makacsul harcoló hadosztályaink megghiusították az ellenséges áttörést és a két utolsó napon 149 ellenséges páncélost semmisítették meg.

Berlinből jelntik: (MTI) A Német Tí jelenti: Négynapos kemény küzdelemben a Sandemierznél levő szovjet hídfőt a Visztulától nyugatra megsemmisítettük. Két szovjet gyalogos hadosztály zömét felmorzsoltuk. 161 löveget, 91 lángszórót és 280 fegyvert zsákmányoltunk.

A szovjet nem engedi meg a ploesti olajmezők megtekintését

Madridból jelntik: (MTI) A Német Tí jelenti: Washingtonból jelntik, hogy egy angol-amerikai újságírókból és mérnökökből álló küldöttség, meg akarta tekinteni a ploesti kőolajmezőket, hogy a termelés újra felvétele érdekében javaslatot tegyen. A szovjet orosz katonai hatóságok a küldöttségnek megtiltották az olajmezőkre való belépést.

Súlyos elhárító csaták Olaszországban

Olaszországban

a Firenzétől északra levő térségben és az Adria mentén, nem csökkenő erővel tovább folynak a súlyos elhárító csaták. Az ellenség e harcok folyamán be tudott törni állásainkba, de betöréseit elreteszeltük. A szándékolt áttörést hétfőn is megghiusítottuk. A kemény, mindkét részről veszteséges harcok tovább folynak.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusáin

A szövetségesek Svédországot háborúba akarják kényszeríteni

Stockholmból jelntik: (MTI) A Német Tí jelenti: A stockholmi sajtó londoni jelentése szerint, Hull amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy az amerikai, angol és szovjet orosz tiltakozó jegyzék Svédországtól többet követel, mint a svéd-német kereskedelmi kapcsolatok megszüntetését.

Stockholmból jelntik: (MTI) A Német Tí jelenti: A Svenska Morgenbladet vezet-

cikkében megállapítja, hogy a szövetségesek Svédországra nyomást gyakorolnak, hogy belépjen a háborúba. A svéd kormány azonban továbbra is kitart a semlegesség politikája mellett.

Hirdessen a Magyar Lapokban

XIII. évf. Szerda, 1944. szeptember 20.

Balkáni Tanács-köztársaságok Uniója?

Berlinből jelentik: Az Uta Press Service jelenti:

A politikai fejlődés a szövetségesek táborában, a quebeci megbeszélések, valamint Anglia és Amerika kapcsolatainak alakulása a Szovjetunióval szemben, a balkáni és a földközítengeri előnyomulás mindezek a témák a német politika részéről a legfeszültebb figyelemben részesülnek. Másrészt mértékadó német helyek jelentős hallgatásba burkolóznak a fejleményekkel kapcsolatban. Jóllehet a Wilhelmstrassen nagyon is számításhoz vesznek ezeket a fejleményeket és pontosan megfigyelik őket, mégis, a jelen pillanatban nincs lehetőség arra, hogy a német véleményét és a várakozásokat precízebben körvonalazzák, mint úgy, ahogy legutóbb Göbbels miniszter kifejtette: ezekből a hadihelyzetnek egy új arca adódhatik.

Mindamellett a német érdeklődés előterében a balkáni események állnak. Az anglo-amerikai quebeci tanácskozás nem mint önálló politikai esemény, hanem mint reakció a balkáni eseményekre az angolszászok részéről érdemel figyelmet. Még akkor is, ha a quebeci napirend más pontokat is felmutat, így a németországi katonai offenzíva kiegészítését egy politikai propagatív offenzívával és a kelet-ázsiai háború további alakulásának megfigyelését és szabályozását. Azonban Európa politikai fejlődését illetően nem részről különösen döntőnek mondják, mint amely a szövetségesek szétmúlató érdekeinek metszéspontjában fekszik.

Ebben a vonatkozásban német részről két tényálladéka mutatnak rá. Egyrészt arra a jelentésre, amely szerint Tito marsall delegációt küldött Szófiába, amely egészen bizonyos jövőbeni tervekért vitt a bolgár fővárosba, egy balkáni újradendezést illetően, amelyekhez az új bolgár kormány bejegyzését is megnyerték. Ennek a javaslatnak a magva az idáig önálló balkáni államok összefogása egy bizonyos fajta tanácsköztársaságba, a Szovjetunió mintájára. Ez a terv nemcsak a bolsevista befolyás megvalósítása lenne, hanem ennek kiterjesztése nemcsak a Dardanellákig és az Égei-tengerig, hanem az Adriáig. Így a Földközi tenger keleti fele teljesen szovjet-befolyás alatt állana.

A másik tényálladék, amely Berlinben figyelmet keltett, közvetlenül összefüggésben áll a fenti tervekkel, s ez a „Vatan” című török újság tudósítójának in-

terjúja az új bolgár külügyminiszterrel, aki szerint a Bulgáriába nyomult szovjet csapatok nem azért jönnek, hogy bolgár városokat foglaljanak el, hanem hogy átmaszírozzanak. Berlini politikai körökben feltűnik, hogy az átmaszírozás cél-

pontjairól az interjú nem beszél, azonban nem szenved kétséget, hogy itt egy a Földközi-tengerhez való átvonulásról van szó.

Bizonyosan találó a német vélemény, hogy ez a folyamat alapvető politikai súlyeltolódás és ezzel strukturális változásra fog vezetni az angolszász-bolsevista koalíciók belüli. Azonban Berlin óvakodik attól, hogy eláruljon valamit a saját konzekvenciáiból, amelyeket a bírálatok számára ezekből a változásokból levont.

Sok német kötelék elhagyta már Finnország területét

Berlin, szept. 20. (NTL.): A Finnországgal szemben támasztott szovjet fegyverszüneti feltételek nehéz feladatok elé állították a finnországi német csapatokat. Ezek a feladatok még akkor is túlhaladták volna a lehetségesnek a határait, ha zavartalanul lehetett volna végrehajtani.

Amikor a német hadosztályok elváltak a szilárd kandalaksei arcvonalból, az ellenség észak felől kiinduló nagy-szabású átkarolással megkísérelte elválni az ezen a szakaszon álló német csapatokat. Az összes német és finn parancsnokságok sűrűdésmentes együttműködése és a katonai intézkedések gyors foganatosítása folytán sikerült a német katonai javakat a legrövidebb idő alatt elszállítani, a csapatberendezéseket pedig leszerelni, vagy elpusztítani. Szept. 9-én az ellenség a Wermandonál és az északi arcvonalon támadást intézett a már csak gyér fő ellenállási vonal ellen, de már ezen az elő napon 500 halottat vesztett és támadását visszautasították. A következő napon a németek megállították egy páncélosokkal támogatott bolsevista lövészhadosztályt, amely észak felől Korján át Salláig nyomult előre. A kemény harcban több szovjet páncélosot kilöttek.

Közben továbbfolyt az elváló mozdulat. A bolsevisták a német csapatokon túlhaladó támadással elzárták az egyik menetvonalat. Itt és a korjai úton Sallától északra kemény harcok tejődtek ki. Szeptember 13-án a németek ismét felszabadították a menetvonalat. A német csapatok zöme valamegyi fegyverrel és anyagával együtt elérte az elrendelt közbeeső állást és szeptember 14-én befejeződött a csapatok teljes kivonása a Kandalaksa előtti régi arcvonalból.

Eddig az ellenség még nem indított egységes támadást a Salla térségében álló német csapatok ellen. Az uchtuui és louhi arcvonalon az elszakadó mozdulatok óramű pontosságával folytatók le, noha az ellenség ezeket a mozdulatokat gyors előnyomulással és helyenként páncélosok bevetésével is igyekezett zavarni.

A bolsevisták megelégnélkül légitervekenyege sem befolyásolta a német katonai intézkedéseket.

Időközben sok német kötelék nyugati irányban átlépte a finn országhatárt. A német mozdulatokat a magas északon működő német hadsereg hadművelési szabadságának szempontjai határozták meg. (MTI.)

Megdicsért levették — követendő példák

A levették országos parancsnokának 34. számú parancsa újabb dícséreteket tartalmaz. Közöljük a megdicsért levettek tetteit, mint követendő példákat. Keresztessy Miron levente partizán rá-

diót zsákmányolt. Keresztessy Miron kabaláspataki levente, Máramarosziget közelében, Kóhát község határában gombaszedés közben ellenséges orvlövészekkel találkozott. A partizánok a gombaszédó kosárba nagyobb csomagot helyeztek és kényszerítették a leventét, hogy menjen fel velük a hegyre. A hegytetőre érve, az orvlövészek fütttyelre eltávoztak, de ráparancsoltak Keresztessyre, hogy a csomagra vigyázzon. A bátor levente kihaszálta a kedvező alkalmat és nehéz terheléssel futva a mintegy 15 km-re levő vadászlakhoz ment s segítséget kért. Megállapították, hogy a csomagban rádióadó-vevőkészülék volt.

A levente bátor és körültekintő magatartásának volt köszönhető, hogy az egyik orvlövészt, akitől a csomag is származott, a csendőrség elfogta, majd hamarosan még másik három orvlövészt —

közöttük egy vezérkari századost — is megdicsért elfogni. A csendőrség 300 pengő pénzjutalmat adott Keresztessy Miron leventének, akit a levették országos parancsnoka is megdicsért és neki a levente teljesítmény érmet adományozta.

Kémet fogott Bálint György levente. Az eleki járáshoz tartozó Kintzig major Bálint György nevű levente a siklódi úton gyanus egyént figyelt meg, aki a határról érdeklődött. Bálint levente lőhárra állt és vágtatva kereszte fel a határvidéket portyázó századot, s ott észrevételeit jelentette. A jelentés alapján sikerült a kémgyanus és körözött egyént elfogni. Bálint György leventét körültekintő, bátor magatartásáért a levették országos parancsnoka megdicsérette.

Kraft István levente égő gépből mentett ki egy német pilótát. A móri járáshoz tartozó Felbúdos pusztá levente csapatának tagja Kraft István levente egy régi harci gépet, német vadászgép besült vezetőjét az égő gépből kimentette és biztos távolságra, 40 méternyire a géptől elhelyezte. Mentés közben a gép felrobbant, de a pilótának már nem történt baja. A német repülő megmentése Kraft István levente személyes hősiességének és lelkjelentelének köszönhető. ezért kap a a dícséretet.

Ejtőernyősök fogtak a nagydorogi levették. Nagydorog község közelében egy lefőtt ellenséges repülőgép szerszámait és az ejtőernyővel megterhelte repülőszemélyzet elfogatásában bátor és szolgálatkész magatartásukkal tevékenyen közreműködött nagydorogi III. korszakpartizán leventéi kaptak dícséretet. Úgyes, körültekintő és bátor magatartásukkal kiűzték a repülőgépet: Gáti Ernő levente főosztályvezető, Bozsódi József ifj. vezető, Gyenizs István és Fekete Ferenc levették.

Bombázás után mentettek Rákóczi falva leventéi. Rákóczi falva község 17. és 19. levente csapatának tagjai Barhács Menyhért levente tiszt vezetésével Szolnokon mentőmunkában hathatósan közreműködtek. A derék levették hasznos munkájukért dícséretet kaptak.

Tűzet oltottak a kecskeméti és galambosi levették. Kecskemét bombázása alkalmával a foszforos bombák tüzet okoztak. A közelben lakó levették azonnal oltáshoz lrttak. A tüzzel szomszédos vetéseket lekaszálták és a lángok terjedését megakadályozták. A galambosi 31. számú levente csapata leventéi a tűz láttára riásztották egymást és szintén megjelentek a helyszínen, s a közben odaérkezett tűzoltókkal együtt alaposan kivették részüket a megerőltető munkából. Bátor és önfeláldozó munkájukért kaptak dícséretet.

GOETHE SZÜLŐHÁZÁNAK ÚJRA-ÉPÍTÉSE. A majnamenti Frankfurt Hirschgraben 23. szám alatt áll Goethe szülőháza. Az ezt gondozó alapítvány kérésrel fordult a nyilvánossághoz, hogy a Goethe vonatkozó emléktárgyakat, stb. gyűjtsék és őrizzék. A házat ugyanis ellenséges bombatalálat érte. A renoválást a régi ház tervei alapján végzik s bár az új ház nem lesz azonos a régivel, mégis Goethe szelleme fogja betölteni. A bombatalálatoktól szétrombolt ház Németországnak, de Európának is többet jelentett a szokásos költőemlékműnél, a költő élő emléke volt s az egész németéig részére szentség. Goethe „Dichtung und Wahrheit” című műven keresztül minden nyelven megismerték a ház berendezését és szellemét. Goethe nemcsak, hogy a házban született, hanem ott fejtette ki munkásságát a marionett-től Götz von Berlichingen-ig, úgyhogy a házat joggal nevezik a fiatal német költészet határkövének.

Cseh tisztek szerepe a szlovákiai felkelésben

Pozsonyból jelentik: (NTL) Mint a Szlovák című újság jelenti, a felkelők dr. Durcanszky volt külügyminisztert is megkísérelték megnyerni az úgynevezett „Szlovák Nemzeti Tanács” számára, de a volt külügyminiszter, miként Sidor, vatikáni szlovák követ is tette, akit a londoni cseh emigránsok próbáltak megnyerni, erélyesen visszautasította a meghívást.

Mint a „Gardista” jelenti, Csatlós volt hadügyminiszter utolsó vezérkari főnöke a cseh Falsky volt, aki egyidejűleg a legfelsőbb közellátási hivatalban a gépkocsis engedélyeket is osztotta. Egy másik cseh: Makon alezredes, a partizán felkelés egyik főszervezője, a benzín és az autógumi szétosztását intézte Ezenkívül még sok más fontos helvet foglalkoztak el a cseh tisztek, mindezek a lázálók azonban az utolsó pillanatban Besztercebányá-

ra, Zólyomba, Turócszentmártonba és Rózsahegyre helyezték át magukat, míg a lázadó szlovák tisztek, államhűséget szinelve, csapattestükkel maradtak. A katonai parancsnokságok látszólag felléptek az ejtőernyősök ellen — írja a lap — a valóságban azonban együtt dolgoztak a banditákkal. (MTI)

MAGYAR JÁTEKSZIN
képes művészi hetilap
Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Száz év alatt 444 miniszteri kinevezés történt Magyarországon

Magyarország tiszti cím- és névtárának 1944. évi kötete — pótfüzetével együtt — megjelent. A most megjelent kötet a Címár második félszázadának sorozatát nyitja meg, ezért nem érdektelen, ha a Címár történeti részéből rövid statisztikát közlünk a mindenkori kormányok minisztereiről, akik 1848-tól napjainkig az ország ügyeit vezették és vezetik.

Az összeállításból megtudjuk, hogy közel 100 év alatt 444 miniszteri kinevezés történt. A 444 kinevezés természetesen nem jelent ugyanannyi személyt, mert, mint tudjuk, egyesek többször is voltak miniszterek, vagy egy időben két tárcát vezettek.

A legrövidebb és egyfolytában leghosszabb ideig volt miniszterek névsora:

A miniszterelnökök száma (1848-tól) 36. Esterházy Mária gr. ideje 2 hónap, 5 nap, Tisza Kálmán 14 év, 4 hónap, 21 nap.

Külgügyeinket (1848, 1849 és 1919-től) 29 miniszter irányította. Tanczos Gábor 8 napig, Kánya Kálmán 5 évig, 9 hónapig és 24 napig.

Bellügyeinket (1848-tól) 42 miniszter tartotta rendben. Samassa Adolf 8 napig, Tisza Kálmán 11 évig, 11 hónapig és 9 napig.

Pénzügyi helyzetünk egyensúlyára (1848-tól) 36 miniszter vigyázott, Hegedűs Ferenc 1 hónapig, 2 napig, Lukács László 10 évig, 5 hónapig, 3 napig.

Földművelésügyünk fejlesztésére 31 miniszter törekedett; Györy Lóránd 8 napig, Darányi Ignác 8 évig, 1 napig.

Iparosodásunkat (1935-től) 6 miniszter fektette észlelőbb alapokra; Kunder Antal 8 hónapig, 10 napig; Varga József 3 év, 8 hónapig, 4 napig.

Kereskedelmi mérlegünk aktiválására (1889-től 1935-ig) 30 miniszter vigyázott. Szüry János 8 napig, Walkó Lajos dr. 4 évig, 4 hónapig.

A kereskedelem és közlekedés ügyeit (1935-től) együttesen 10 miniszter vezette; Zeindely Ferenc 1 évig 7 napig, Kunder Antal 1 évig, 1 hónapig, 7 napig.

A földművelés, ipar és kereskedelem közös gondjait (1848-tól 1889-ig) 11 miniszter viselte; Szapáry Gyula gr. két hónapig, 6 napig, Széchenyi Pál gr. 6 évig, 5 hónapig, 26 napig.

A közmunkák és közlekedés ügyét (1848-tól 1889-ig) 12 miniszter irányította. Csányi László 3 hónapig, 9 napig, Péchy Tamás 5 évig, 1 hónapig, 12 napig.

Kulturális életünk színvonalának emelésén (1848-tól) 31 miniszter fáradozott; Imre Sándor 8 napig, Tréfort Agoston 15 évig, 11 hónapig, 18 napig.

Jogszolgáltatásunk fejlesztése (1848-tól) 41 miniszterre volt bízva; Szász Béla 8 napig, Pauler Tivadarra 7 évig, 10 hónapig.

Honvédelmünk ügye (1848-tól) 33

miniszter kezében nyugodott. Szilágy Józsefben 10 napig, Fejérváry Géza báróban 18 évig.

Közlelmezésünk javításán (1917-től 1924-ig) 11 miniszter dolgozott. Polnay Jenő 8 napig, Bud János dr. 1 évig, 7 hónapig, 5 napig.

A népjóléttel kapcsolatos munká-
ügyeket (1917-től 1932-ig) 11 miniszter vezette. Peyer Károly 1 hónapig, 23 napig, Vass József dr. 8 évig, 2 hónapig, 23 napig.

Horvát-szlavon-dalmát miniszterünk (1868-tól 1918-ig) 18 volt. Zichy Aladár gr. 2 hónapig, 3 napig, Bedekovich Kálmán 13 évig, 5 hónapig, 16 napig.

A király személye körüli miniszteri

A közlelmezésben ezután sem lesz fennakadás, de a készletet mindenki gondosan ossza be

Budapestről jelentik: Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter nyilatkozatában többek között ezeket mondotta: A háború és a meginduló légitámadások során nemcsak sebék és vezetések állanak elő, hanem forgalmi akadályok is. Ezeknek a leküzdése a közlelmezés szempontjából elsőrendű fontosságú. Ha zavarok lehetnek is, a közlelmezés terén olyan méretű zavarokkal, amelyek nélkülözések eredményeznek, nem kell számolni. A meglévő és átmenetileg fennálló nehézségeken rövid idő alatt túlestünk. A közlelmezésben ezután sem lesz fennakadás, mert készle-

tsztséget (1867-től 1918-ig) 27 miniszter viselte. Batthyány Tivadrr gr. 7 napig; Oreyz Béla br. 11 évig, 2 hónapig.

Tárca nélküli miniszterünk (1917-től) 29 volt. Ügykörük: átmenetgazdaság-választójog, nemzeti kisebbség, propaganda, kiegészítő, ipari munkások, antant-missziókkal való érintkezés, közgazdaság, felvidék, közellátás. Mayer János 12 napig, Szász Lajos dr. 1 évig, 11 hónapig, 5 napig.

Az időtartam megállapításánál nem vettük figyelembe a szomorú emlékü októberi 1 napos kormányt valamint azokat az eseteket sem, amikor egy miniszter ideiglenesen más tárca vezetésével is megbiztak.

Az összeállításból kitűnik, hogy legrövidebb ideig (7 napig) Batthyány Tivadrr gr. miniszterébe tartott, a másik oldalon pedig a rekordot Fejérváry Géza br. tartja, aki 18 évig és 8 hónapig volt egyfolytában honvédelmi miniszter. Tíz évnél hosszabb ideig 7 miniszter vezette a reabizott ügyeket.

teket gyűjtöttünk. Ezeket megfelelő előrelátással decentralizáltuk. Ha szükség, akkor a készleteket kellő időben át is helyezzük. Ha ezt a szállítási körülmények megengedik, a városok lakosságát hosszabb időre szóló élelmiszerkészletekkel látom el. Minden közlelmezési cikket esetleg hónapokra terjedő időre rendelkezésre bocsátom, de ezeket a készleteket a háztartások gondosan osszák be és el ne pazarolják. Semmikép sem engedem meg az eddig is biztosított élelmiszeradagok hármiféle címen való csökkentését. (MTI.)

Megafonon jelzik a nappali zavarórepülést ezután a Mussolini-téren

Légiveszély után égve maradnak a villanyok egészen a riasztójelzésig

(Nagyvárad.) Kedden délután a város háza bizottsági termében dr. Gyapay László polgármester elnöklésével légtalmi értekezlet volt, amelyen résztvettek az összes érdekelt hivatalok és ügyosztályok vezetői. Az értekezleten többek között a következő határozatokat hozták:

A légiveszélyt jelző szirénabugáskor este éjszakai ideje alatt csökkentett fényvel égni fognak a közvilágítás lámpái egészen a légtámadást jelző szirénabugásig, hogy ezzel a közönség számára megkönnyítsék az óvóhelyekre való menekülést.

Elhatározta az értekezlet, hogy nappali zavarórepülések alkalmával megafonon fogják ezt a nagypiacon a közönség tudtára adni, ezenkívül a város forgalmasabb útjain és terlein különböző helyeken kített táblákkal fogják a közönség figyelmét a zavarórepülésre felhívni.

Az eddigi tapasztalatok alapján felhívja a város légtalmi vezetősége a közönség figyelmét arra, hogy — mint ez már több vidéki városban megtörtént — az ellenség újabb német

felségjelzéssel ellátott repülőgépekről is géppuskatűzzel árasztja el a járókelőket, sőt előfordult már az is, hogy ilyen felségjelzésű gépekről bombák hullottak magyar városokra. Ezért ajánlatos, hogy német felségjelzésű gépek megjelenésekor is kerülje a lakosság az utcákat és tereken való csoportosulást és igyekezzék kapuk alatt vagy más védett helyeken megfelelő fedezetet keresni. Hasonlóképpen felhívja a város légtalmi vezetősége a lakosság figyelmét arra, hogy a szovjet repülők az utóbbi napok megfigyelései szerint főként gyújtóbombákat és aknákat dobnak le a meglámadott városokra, amelyek ellen a legprimitívebb pince is biztonságosnak látszó védelmet nyújt, mert ezek a bombák és aknák nem mélyrehatóak, hanem hatásuk oldalirányba terjed ki és csekélyebb rombolás mellett inkább csak tűzkárokat okoz. Ezért fokozott mértékben ajánlatos az óvóhelyekre való menekülés, továbbá a padlások teljes lomtalanítása. Gondoskodni kell arról, hogy a padlásokon kellő mennyiségű oltó-

homok legyen tárolva.

ALIKA, A HŐS

Gondos szülők és nagyszülők még az első váradi légitámadás után faltra vittek az öt és fél éves Alikát. A nagymama vette gondjába. Alikának tetszett a falu és hamarosan otthonosan érezte magát a falusi gyerekek között. A mult hét egyik napján felnőttekre szabott kerékpárral játszadozott a gyerekek és felülteték a kis Alikát is. Aliká nagybátran neki indult. Hiszen, családjában mindenki tud kerékpározni! A gép azonban fölmondta a szolgálatot. Aliká a földre zuhant és szótlanul terült el a tarlón. Gyerektársai azonnal elvitték nagymamájaéhoz. Ez a kórorvoshoz. A kórorvos sürgősen beutalta a váradi közpórházba, mert állkapocstöréssel számolt s az is aggasztotta, hogy Aliká elvesztette beszélőképességét.

Vonaton néhány óra alatt be is érkeztek Váradra a nagymamával az érmllék déli széléről. Egész délelőtt vizsgálták, majd röntgenezték az orvosok, amikor az egyik kórházi főorvos gyakorlott kezével felszabadította a megmerevedett állkapocsmokat. Aliká felszisszent, kinyitotta a száját s a végtelenül aggódo édesanya nagy örömmel megszólalt:

— Ne félj Anyuka, nem történt semmi! — mondta fájdalommal uralkodva és korát messze meghaladó hősiességgel.

A most már teljes és tökéletes új röntgenkép valóban megnyugtatóan bizonyult. Hála Istennek állkapoc- és egyéb arccsonti törés vagy repedés nyoma sem volt a filmen. „Csak” négy foga tört ki Alikának a lezuhanás alkalmával és kisebb zúzódások duzzasztották fel az alsó állkapoc környékét.

Már a saját lábán jött leflé a kórházi sebészet lépcsőjén tizenegy óra felé, mikor találkozott vele. Édesanyja kíváncságra levette a melegítő kendőcskét és megmutatta nekem a zúzódások következtében keletkezett muló tokját. Egész tudós arcot kölcsönzött ez az arctorzulás Alikának. Hát még akkor, amikor nekem tömör rövidséggel beszámolt arról, ami vele történt. Megdicsértem hősiességét!

Azóta egyszer meglátogattam. Cukrot vittem neki. Megköszönte, de sietett kijelenteni, hogy még nem szabad ilyesmit fogyasztania, csak pépes és folyékony dolgokat. Majd intett, hogy tegyem a cukros dobozt a „többi” mellé. Valóban több cukorkás zacskó, doboz sorakozott egymás mellé Aliká éjjeli szekrényén azoktól, akiknek ez a hős és mindig helyes fiúcska méltán a kedvence. Közben a Duci nagynéni hozta a madártejet. Aliká féltette a játékokat (tankokat) és jóízűen majszolni kezdett.

— Nem jaltogott, nem panaszkodott soha. Csak egyszer szisszent fel, amikor felnyitották bemerevedett száját! — mondja büszkén az édesanya.

— A mai felnőttek közül sokan tanulhatnának tőle hősiességet! — jegyeztem meg én a bucsuzás közben...

Es ma is fenntartom ezt a véleményemet!

Az ONCsA házak végleges tulajdonba való juttatása

A városi Közlölet Szövetkezet igazgatósága szerda délelben, a polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen határoztak az öt holdon aluli volt zsidó szőlő birtokok és az ONCsA-házak végleges, telekkönyvi tulajdonba való juttatásáról, azonkívül előkészítették a szövetkezet szeptember 30-án tartandó közgyűlését.

Kövérházakban és vendéglőkben is Magyar Lapok el.

Lapkihordókat,
lapárúsokat

jó fizetéssel felvesszünk.

felentkezni lehet a

MAGYAR LAPOK

Kiadóhivatalában.

Hirtelen eltűnt a felszabadított akciós textilárú a nagyváradi üzletekből

Nagyvárad, szeptember 20. Tegnap késő délután jelent meg a lapokban a polgármesteri hirdetés, amely szerint a mezőgazdasági textilakció célját szolgáló textilárúkat az érdekelt nagy- és kiskereskedők utalvány-szelvény átvétele nélkül is, bevásárlási könyvre illetve fogyasztói vásárlási könyvre szabadon eladhatják. A hirdetés csak akkor jutott el a közönséghez, amikor az üzletek már zárva voltak s így ma volt ennek alapján az első vásárlási nap.

A közönség már a reggeli órákban nagy tömegekben lepte el a textilkereskedéseket, de meglepetéssel tapasztalta, hogy az árú sehol sincsenek abban a mennyiségben, amelyben azok a megköthettség idején a kirakatokban és az üzletekben láthatók voltak. Voltak cégek, amelyek a kedvező vásárlási lehetőségre való tekintettel, azonnal kiadták alkalmazottaik jövő havi fizetését s mikor azok eliszlaltak vásárlót utjukra, csak itt-ott elvétve találtak árut, holott a kereskedők az előző napokban még azzal ut-

sították el őket, hogy a náluk látható áru csak utalvány ellenében adható ki.

Az akciós textilárú felszabadítása tehát nem juttatta a bevásárlási könyveskére szabályszerűen vásárló közönséget ahhoz az árumennyiséghez, amelyet az eddig észlelt készletek figyelembevételével várni lehetett volna. Olyan kereskedő is akadt, aki egyáltalában nem szolgált ki vásárlót a felszabadított áruból, hanem már a reggeli üzletnyitás után azt a választ adta az érdeklődőknek, hogy „elfogyott”. Más kereskedők az üzletekben vagy kirakatukban talált árúkra kijelentették, hogy azokat családtagaiknak vagy már régebben eljegyzésbe vett ismerősökük tartották fenn, ami érthető felejtődést váltott ki a közönség körében.

Mindezekből arra következtettek a vásárlók, hogy egyes kereskedők más uton való értékesítés céljából tettek félre a most váratlanul felszabadított textilárúkat s erre a semmiképp sem indokolatlan feltevésre felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét.

A légitámadásoknál megsérült állatok megmentése

Az emberi táplálkozás céljaira alkalmatlan jószágokból szappant kell főzni

A közellátási miniszter a légiterrortámadások következtében a legelőn tartózkodó állatokban bekövetkező károk csökkentése érdekében leiratot küldött valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Előfordult, hogy légitámadások alkalmával a legelőkön tartózkodó állatok nagyobb mennyiségben megsérültek, kényszervágtak, azonban husuk késedelmes hatósági intézkedések következményeképpen emberi fogyasztásra alkalmatlanná vált. A bombatámadások következtében megsérült és kényszervágtatott állatokat (szarvasmarhák, sertések, juhok, lovak, stb.) illetőleg azok húsát és bőrét a közellátás céljára minden körülmények között meg kell menteni. A miniszter ezért utasítja a községek előljáróságait, hogy légitámadás esetében a legelőkön tartózkodó megsérült és kényszervágtatott állatoknak közellátás részére történő felhasználása céljából a hús fogyasztás és nyuzás gyors lebonyolítása érdekében megfelelő számú mészárosnak (vagy hentesnek) és fogatnak előre történő kijelölése által gondoskodjék. A kijelölteknek a beállott káreset alkalmával feltétlenül és haladéktalanul — még karhatalom igénybevételével is rendelkezésre kell állni. A husiparosok feladata a megsérült állatokat kényszervágni, elvéreztetni, felbontani és a belesőgéget, stb. minden késedelem nélkül eltávolítani és a kibelezett állatokat szakszerűen szétfeszíteni, továbbá a bőrt melegen lefejtetni, lesózni és előírásosan kezelni. A hatósági husvizsgáló községeknek haladéktalanul meg kell állapítani, hogy a megsérült és kényszervágtatott állatok hús-emberi élvezetnek alkalmas-e. Az emberi fogyasztásra alkalmas húsmennyiség azonnal hűvös helyre szállítandó és annak felosztásáról minden késedelem nélkül gondoskodni kell. Ebből látandó el a helybeli, továbbá a szomszédos közsületek (községek, városok) husszükséglete, nagyobb mennyiségű hús rendelkezésre al-

lása estén pedig a honvédség alakulatainak szükséglete is, mert ezek a szükséges szállító eszközökkel és feldolgozó

Három polgári sebesültet hoztak a nagyváradi kórházba vidékről

Három súlyosan sebesült polgári egyént vettek ma kezelés alá a nagyváradi kórházban. Esetük tanulságos példa arra, hogy senki semminemű hadianyaghoz ne nyuljon, mert sohasem tudhatja, milyen szerencsétlenségnek teszi ki magát és esetleg másokat is. Az első sebesült Lázár Péter görögkeleti vallású, 36 éves veresfalvai lakos, aki egy ellenséges eredetű kézigránát látott meg a szántóföldeken, mire abba belerogott. A rugás következtében a kézigránát felrobbant és lábán, kezén sebesítette meg az elővigyázatlan földművest. Az első vizsgálat

megállapította azt is, hogy jobb szemébe egy szilánk hatolt be. Állapota súlyos.

Ugyancsak elővigyázatlanságának lett áldozata Petrucza Miklós szumbatai földműves is, akit egy meg nem állapított módon a földjére került ugyancsak ellenséges származású kézigránát mellkasan és mindkét lábezárán sebesített meg. Az ő sérülése is súlyos.

A harmadik sérült Vékás Péter 22 éves biharhosszúszói lakos. Szántóföldjén dolgozgatva mindkét kezén gépfegyvertől származó lövést szenvedett.

Ártülpést követ el, aki magasabb kiszolgálási díjat számol fel

Az egyik étterem alkalmazottját az uzorabíróság elítélte, mert az ételekért a megengedettnél magasabb árakat számított fel, azért azonban, mert a megállapítottól magasabb kiszolgálási díjat számított fel, a munkabérszora vádjá alól felmentette.

A fellebbezés folytán az ügy az ítélőtábla elé került, amely megállapította, hogy az uzorabíróság helytelen jogi alapspon alapján mentette fel a vádlottat a magas kiszolgálási díj követelése miatt ellene munkabérszora címén emelt vád-

alól. A kiszolgálási díj ugyanis az ételek és italok árának elválaszthatatlan része, tehát a kiszolgálási díj nem tekinthető önálló munkabérszerződés alapján kifizetett munkabérnek. A helyes jogi álláspont tehát az, hogy a kiszolgálási díjnak túlmagasan történt felszámításában nem valósított meg a vádlott önálló bűncselekményt (munkabérszórát), hanem ezzel tovább drágította a kiszolgált ételek és italok árát. A százalékoszeg illetéktelenül felemelt része, tehát az ételekért és italokért illetéktelenül felszámított többlettel alkotja az ártülpést vétékét.

szakközvegekkel feltétlenül rendelkeznek. A gyengébb minőségű, elsősorban konzervgyártásra alkalmas húsmennyiségek, ha közben működő konzervgyár van — úgy feldolgozás céljára a konzervgyáraknak adandók át.

A nagyváradi munkapiac helyzete

A nagyváradi m. kir. áll. Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. sz. Telefon 25—76) az 1944. évi szeptember hó 20-iki kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 20 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 bádógos, 1 borbély, 1 cipész, 1 szabó, 1 tisztviselő, 9 gyárimunkás, 3 bejárónő, 1 mindenes főző, 1 mindens, 1 kiszolgálónő, 2 takarítónő, 1 vasztergályos, 2 kifutó, 1 kocsis. Összesen 28 egyént.

Foglalkozást keresnek:

1 lakatos, 1 napszámos, 1 kereskedő, 1 kiszolgálónő, 3 bejárónő, 3 főző, 3 mindeneslány, 1 cipőfelsőréskészítő, 9 gyárimunkás, 2 kertész, 1 fémztergályos, 1 közműves, 2 villanyszerelő, 3 gazdaszony. Összesen: 32 egyént.

Magyar filmek sikere Törökországban

Az európai filmgyártásban a harmadik helyet elfoglaló magyar filmtermelés iránti érdeklődés igazolja, hogy Törökországban az év első negyedében három magyar filmet is bemutattak, holott a látványos amerikai és angol filmek versenyével kell számolnia.

Az egyik film az „életre ítélték”, amelyet hónapokon keresztül játszottak a török fővárosban és a vidéki városokban. A másik nagy filmeiker volt a „Tóparti látomás”, amelyet ugyancsak sok moziban vetítettek. A magyar földproblémát feltáró „András” című filmnek nagy sikere volt, török nyelvre azinkronizálták és a színészek nevét elhallgatva, mint török propagandafilmet hozták forgalomba.

A siker igen nagy volt. Ankarában egyszerre két mozi műsorán is szerepeltek.

A postai forgalom ellenőrzéséről és korlátozásáról szóló rendelet részletes ismertetése

Köröltük már, hogy a kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki a belföldi posta, táviró és távbeszélő forgalom ellenőrzéséről és korlátozásáról.

Most érkezett Nagyváradra a Hivatalos Lap ama száma, mely a rendeletet közli és így módunk van fontosabb rendelkezéseit bővebben és részletesen közölni.

A rendelet értelmében a feladó minden postaküldeményre köteles a nevét, pontos lakcímét tisztán és olvasható írással feljegyezni. A postautalvány és a szállítólevél szelvényére, valamint a csekkbefizető lap értesítőlapjára csak a küldemény rendeltetését jelző rövid feljegyzéseket szabad írni. Képeslevelezőlapok, amelyek városokat és városrészeket, helységeket, tájképeket, katonailag fontos tereptárgyakat, közlekedési és nemzetgazdasági üzemeket, szaját, vagy szövetséges állambeli nagy- szabású építményeket, vagy ezek csapatai által megszállt területeket, épületeket ábrázolnak, továbbá amely a felcsoroltakat térkép, képnymat. klicché, lemez, stb. alakjában ábrázolják, a postaforgalomban nem használhatók.

Személyeket (hozzátartozókat) ábrázoló fényképek, ha a fantiikkel nincsenek ellentétben, felragasztás nélkül küldhetők. Értéklevelekben, értékdobozokban és csomagokban írásbeli közleményeket elhelyezni tilos. Sajtótermék is csak akkor helyezhető el csomagokban, ha ezt a feladó mind a csomagon, mind pedig a szállítólevélben tartalomként feltüntette.

Korlátozták a levelek terjedelmét is. A levelek terjedelme eltekintve a hatósági, hivatali, üzleti, gazdasági és irodai levelektől, kiterítve egy félív papírnál több nem lehet. Az írás olvasható legyen és a sorok egymástól megfelelő távolságban csak párhuzamosan egymás alá írhatók. A szöveget keresztbeírni nem szabad. A levélpapír csak világos színű lehet, a borítéknak nem lehet bélelése. A levelekhez csak a szövegrészlet érdemileg összefüggő mellékleteket lehet csatolni.

Írásjegyként csak latin, gót és cirillbetűk használhatók. Titkos, vagy rejtjelű feljegyzések, valamint gyorsírási jelek alkalmazása tilos. A levelezés nyelve csak magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb és horvát lehet.

Rádióadót vagy kizárólag rövidhullámú vevőkészüléket és ezek lényeges alkotórészeit feladni csak a honvédezerkar főnökének engedélyével lehet. Felvétel tartalmazó, de elő nem hívott fényképfilmeket és lemezeket feladni tilos. Beszédet vagy szöveget rögzítő filmek, lemezek, lapok elő nem hívott állapotban vagy általában beszédet rögzítő tárgyak amelyeken a beszéd szövege nem magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb vagy horvát, fel nem adhatók.

Magán- vagy hírlaptáviratot csak közértelemű magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb és horvát nyelven szabad szerkeszteni. Nem lehet táviratot feladni mozgóposta útján, vonaton légi járművön, levélvezékrény útján. Részben vagy egészben rejtjelzett — betűjegyes

vagy számjegyes — magán- és hírlaptáviratok feladása tilos. Táviratokban csak az általánosan használt és ismert rövidítéseket szabad alkalmazni. Katonai híreket tartalmazó magán- és hírlaptáviratok feladásához a honvédezerkar főnökének előzetes engedélyét kell bemutatni. A táviratra a feladónak nevét és lakását pontosan fel kell tüntetni és személyazonosságát hitelt érdemlően igazolni kell.

Telefonálni csak magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb vagy horvát nyelven lehet. A távbeszélő értelmetlen számjegyes vagy betűjegyes szavakból álló beszélgetést folytatni tilos. A postahivatal nyilvános állomásról kezdeményezett távleági beszélgetéseknél a hívó fél köteles nevét és lakcímét a távbeszélő jegyre feljegyezni és ugyancsak köteles személyazonosságát hitelt érdemlően igazolni. A telefonállomás felelős előfizetője — postai nyilvánosállomásnál a felügyelettel megbízott egyén — a postahivatal, illetve telefonközpont felezőállítására az állomásról beszélő egyén nevét és lakcímét utólag is köteles kiszolgáltatni.

Ünneplóruhába öltözött és felakasztotta magát

Nagyvárad. Kedden a hajnali órákban öngyilkosság történt Nagyváradon, az Ősi-telepen.

A Huba vezér-utca 12. szám alatti házban lakott már évek óta Buka László 65 éves földműves, feleségével és leányával. Az idős férfi, a legutóbbi időkhöz a legjobb egészségben volt és ház körüli teendőit a legnagyobb kedvel és a legjobb erőben látta el. Ez év elején azután hirtelen megbetegedett és egyszerre több súlyos kór is megtámadta a már nem fiatal szervezetet. Ezek a betegségek azután nagyon letörték Buka László életkedvét.

Már az elmúlt hónapban több ízben hangoztatta, hogy meg akar halni. — Ilyen beteg nem érdemes élni — mondogatta feleségének — jobb már nekem a föld...

Szeptember elején, amikor egyszer megint nagyon rosszul lett, elkezdőd-

ésében, hogy felakassza magát. A család eleinte nem vette komolyan a bejelentést, de mikor egy este hazatértek a városból a szerencsétlen embert a konyhajától kellett levágni, ahová valóban felakasztotta magát. Szerencsére még élt. Most már komolyan féltették a beteg férfit és a lehetőség szerint egyetlen pillanatra sem hagyták magára.

Az elővigyázatosság azonban tegnap hiábavalónak bizonyult. Amikor az egész ház aludt még, a beteg férfi felkelt, felvette ünneplóruháit, imakönyvét és egy csomag dohányt tett zsebébe, majd egy valószínűleg régen erre a célra tartogatott kötéllel kiment a kertbe, ahol egy almafára felakasztotta magát. Az eset körülbelül öt óra körül történt és mire a házbeliak hét órák felfedezték, már halott volt.

Mozaik a kárpáti kertetéről

Erdély, 1940. ezept. hó.

Halkan szemérgél az eső. Baktatók a hegyek között, néha megállók és visszazúznak. Alattam mély völgytorokban zuhog, rohan a gyors tajtékzó hegyi folyó. Sziklás medrben kavargó a víz.

A hegyek komoran hallgatnak és hallgatnak a sötétzöld fenyőerdők, a kanyargós gyalogutak s a félelmetes ezakadékok.

Csodálatos vidék. Amott egy rejtett tűzérőveg, csöves andán kandikál ki a fák közül.

Nos, helyben vagyunk. Ez már a front.

Gyerünk tovább, a gyalogság állásai felé. Ami ezen a hegyes terepen legjobban meglep az, hogy nemcsak a századok, de a szakaszok védőállása is mennyire nyújtott, mekkora területet foglal el és az egyes egységek milyen távol vannak egymástól.

— Ja, barátom. — nevet a kalauzó vitéz G. S. alezredes. — Ez itt hegyi harc. Rettenő területet kell tartani egy-egy ezrednek. Nehéz is itt az előrejutás mindegyik ellenfélnek. Harekocsiakkal például szinte lehetetlen előrejutni. Nézz csak át a szemközti hegyoldalra és próbáld elképzelni, hogy onnan felénk tör egy ellenséges harekocsi. Nos, pajtás, nem adok neki három lövést a páncélrombolóval s már is levegőben van az istenadta.

Laasan haladunk. Nehéz a haladás itt a hegyek között. Bizony jól meghúzódnak az izmaid, ahogy törtetek magam a hegyesücsök felé.

Az alezredes úr mosolyogva figyel a küzködésemet.

— Persze a csizma az oka. Fiam itt nem lehet csizmában mászkálni. A hegyekhez bakancs való. Erőse és mégis könnyű szerszám, hogy szabadon mozoghassanak a lábizmok. Ilyen, mint az én lábamon van.

Hanem az akna ide is eltalál. Hallom a vijjogását s vetem magam a földre. Ott robban valahol a fák között, Gyorsan tovább megyünk s közben még háromszor a közelemben csap. — Találomra lőnek, — jegyzi meg az alezredes s meg sem rezdül. — No kinn is vagyunk az első századnál.

A derék székely fiúk pőfékelve üldögélnek az állások előtt. Éppen ebéd után vannak.

— No, mi újság? — kérdi az alezredes.

— Semmi, alezredes úr, jelentem alázatosan — feleli az egyik góbé.

— Hogy sikerült az éjszakai vállalkozás?

— Öt fogoly, tizenegy puska, meg négy géppisztoly.

— Hogy történt? Meséld csak el fiam.

A székely hunyorog.

— Hát az úgy volt, hogy mi mentünk. Ők meg belénk ütődtek. Nagy volt az ütődés, mert pokolba repültek. Mi is meglepődünk s ijedtünkben lövöldözni kezdtünk. S lám, Uramisten, mire elbahagytuk, alig maradt belőlük hírmondóra való.

Turi Turgonyi András, hadnagy, haditudósító.

Germekocsit gyáriaron vehet, nagy választék a „STANDARD” gyermekocsigyárban Ullmannpa oia. — háisó bejárat Dr. Várady Zsigmond u. 5

Barcsay főispán budapesti útja

Dr. Barcsay Károly főispán, mint értesülünk, Budapestre utazik, hogy ott több vármegyei kérdésben a különböző minisztériumokkal tárgyalásokat folytasson. Az utazás szükségessé vált, mert a legkülönbözőbb kérdésekben — így főként közlekedési ügyekben — égetően szükségessé vált több minisztériális válasz, amit a gyakori légo riadók telefon útján lehetetlenné tesznek. Ez az oka annak, hogy a vármegyei főispán elhatározta budapesti útját.

Arra vonatkozóan, hogy milyen ügyekben fog Budapesten eljárni a vármegyei főispán, munkatársunk kérdésére Barcsay Károly dr főispán a következőket válaszolta:

— Több ügyben kell válaeet kapnunk a minisztériumoktól. A válaszok valamennyi ügyben égetően sürgősek. Ezekre telefonon a mai körülmények között választ kapni lehetetlen, ezért kellett vállalnom a budapesti utazást.

Felhívás

Esetleges legitimációsok által okozott tüzek eloltására a város különböző közterületein oltóhomok tárolását rendeltem el.

A tárolt homok csak a legitimációsok okozta tüzek eloltásának céljaira szolgál és annak más célra való felhasználása, szétszórása büntetendő eseteleményt képez.

Felhívom a város közönségét, hogy az ily módon fontos közérdekkü célra tárolt homok megőrzéséről saját érdekében gondoskodják és az ellene vétőket a legközelebbi rendőrszemnek jelentse.

DR. GYAPAY s. k., polgármester.

Elégetik a volt gettó utcáin felhalmozódott szemetet

Nagyvárad. A gettóban felhalmozódott szemét eltakarítására a polgármester úgy intézkedett, hogy miután ezt a nagymennyiségű szemetet a rendelkezésre álló eszközökkel elszállítani nem lehet, tüzoltóság felügyelete mellett mindenütt a helyszínen elégették. — A tüzoltók fognak házról-házra járni és az ő ellenőrzésük, de a háztulajdonosok, illetve lakók közreműködésével fogják összehordani és elharmasztani az elégethető anyagokat.

Szolnalatós gyógyszerárak

III. CSOPORT:

MADONNA gyógyszerár, Föder Vilmos, Sztaroveszky-u. 20. t. l. 17 sz.

KIGYÓ gyógyszerár, Szabó Ferenc, Bémer-tér 1. tel. 15-63.

3. II. Rákóczy Ferenc gyógyszerár, tul. Csanda Endre, Szacsavay-utca 24. tel. 17-47.

OROSZLAN gyógyszerár, Mátyás király-ut 1. Tel. 32-91.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKESVÁRI PÉNZSÓ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 5.20 P.
 3 óra 15.— P.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Pesten már szigorúan járnak el a gyufarejtegetőkkel szemben. Országos viszonylatban is mindenütt panaszkodják, hogy a gyufa eltűnt a trafikok és egyéb üzletek pultjairól. Minthogy a gyufahiány kezd már türelmetlen méreteket ölteni, a hatóságok rajtaütészerű razziaikkal ellenőrizték a gyufakiszolgálást az üzletekben. Az első ellenőrzés alkalmával már is tíz üzletben járt 'erményne' a nyomozás. Főleg dohánytözsdekben találtak nagyobb készleteket, ugyanakkor, amikor a gyufát kérő feleket azzal utasították el a trafikosok, hogy gyufa nincs. A hatósági közegek a talált készleteket elkobozták, az árurejtegetők ellen pedig följelentést tettek. Amennyiben azokat a bíróság elítéli, az ítélete trafikengedélyük elvonásával jár.

LÁBON HAJTIK BUDAPESTRE A VÁGÓMARHÁKAT A Budapesti Értesítő jelenti: A közellátási hivatal intézkedésére a fővárostól száz kilométer körzetben levő vármegyékben lábont hajtják a szarvasmarhákat a fővárosba, a közellátás biztosítása érdekében.

A rendőrség leleplezett egy varrógéptolvajt. Lopás vétsége címén március elején egy őrizetbevétele történt a nagyvárad rendőrségén. Szabó Márton Blaha Lujza-utca 30. szám alatti lakost tartóztatták le, mert a Várady Zsigmond utcai zsidótemplomot feltörte és az ott felhalmozott zsidóholmik közül egy villanyterővel hajtható varrógépet lopott el. A rendőrség a lopás tettesének megállapítása után bravurozatosan leleplezte le a tolvajt, aki különben a terhelő adatok elétárása után bevallotta bűnét. Atkiszérték az ügyészség fogházába, ahol a vizsgálóbírói kihallgatás után minden bizonnyal elrendeljük letartóztatását s addig is, amíg ügye a vádtaács el nem kerül, vizsgálóati fogságban marad.

ADÓFIZETÉS IRÁNTI TÁJÉKOZTATÓ. Nagyvárad város adóhivatala értesíti a fizető közönséget, hogy azokon a hétköznapiokon, amikor légiriadó miatt a délelőtti órákban akadályozva van a városi adóhivatal által kezelt köztartozások befizetésében, a városi adóhivatal szombat délután kivételével minden délután fél 5 és 7 óra között befizetéseiknek eszközölésére az adózók rendelkezésére áll. *Városi adóhivatal.*

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legidősebb férj és rokon

Szuhony István

életének 41-ik évében tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a római katolikus egyház szertartása szerint a Rullikovsky-temető Steinberger kápolnájából.

Öz. SZUHONY ISTVANNÉ szül. PAPAY JUTKA és családja.

Emléke legyen örökre áldott!

Belefulladt a Körösbe a játszadózó kisgyermek. Kovács Dán József kardói kisgyermek a Körös partján játszódott társaival együtt a nagy melegben beleugráltak a vízbe. A fiú nem tudott úszni s bár a víz sekély volt, a folyó sodrása magával ragadta s a közelben tartózkodó emberek már hiába siettek segítségére, nem tudták megmenteni. Nemsokkal később kivetette holttestét a víz.

LEFEJEZETT A VONAT EGY FIUT A SZABADKAI ÁLLOMÁSON. A szabadkai vasútállomáson halálos szerencsétlenség történt. Krávecenkó Sándor 11 éves bánáti születésű emigráns orosz menekült gyermek egy tehervonat tetején utazott. A gyerek vigyázatlanul felállt a vonat tetején és egy oozlopról kigyuló vasalkatrész lefejezte a szerencsétlen gyermeket. A rendőrség megindította a nyomozást.

BOROSPINCÉBEN TARTJA PRÓBÁIT A DÉRYNÉ JÁTEKSZIN. Beszámoltunk arról, hogy a Déryné játékszin együttese az egész országra játékszín engedélyt kapott s valószínűleg Délvidékre is ellátogat. Az együttes most Budafokon vendégszerepel. Itt a gyakori légiriadók miatt próbákat alig lehetett tartani, végre is a borospincézet igazgatója megengedte, hogy a színészek a többszeres emelést befogadó nagy borospincében tarthassák próbáikat. Mondják, hogy a környezet a színészekre kedvező benyomást gyakorol...

Bárhon kiadott új kenyérváltójegyeket el kell fogadni

A közellátási hatóságokhoz az utóbbi időben igen sok panasz érkezett arról, hogy a vidéken kiadott acélszürke színű állami kenyérváltójegyeket a budapesti vendéglátó üzemek nem váltják be, illetve azokra a budapesti pékek és üzletek kenyereit nem szolgálhatnak ki. Illetékes helyről közlik, hogy ez a fennálló rendelkezésekkel ellenkezik és büntetendő kihágást képez.

Az új kenyérváltójegyek kibocsátásáról szóló 112.560-1944. K. M. sz. rendelet 1. paragrafusának 1. bekezdése a kenyérváltójegyek különböző színét csak azért említi, mert Budapest és környékén kiadott új kenyérváltójegyek pirosszínűek, a vidéken kiadottak pedig acélszürkék. A beváltás szempontjából azonban a váltójegyek színe nem jön figyelem-

IPAROSHIREK. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy a Várakozó és Hant vaskereskedéshez eddig beadott (április, május és június hóra szóló) horganylemezutalványok ellenében a lemezeket f. hó 22-ig feltétlenül váltás ki, mert ellenkező esetben az utalványok érvényüket veszítik, tehát a jelzett időn túl arra anyagot ki nem szolgáltatnak. Elnökeéj.

FELESÉGE HALÁLA MIATT MEGMÉRGEZTE MAGÁT EGY VESZPRÉMI KERESKEDŐ. Debrecenből jelentik: A Szoboszlói út végén. Debrecen határában a járókelők ismeretlen, eszméletlenül heverő férfira bukkantak, aki az uttestől mintegy 30 méternyire oldalt a mezőn hevert. Zsebében orvoséles üveget találtak, amelyben az életunt férfi által ivott mérge maradványa volt. Az eszméletlen férfit kórházba szállították, ahol kezelés alá vették. Szerencsére a mérge még nem szívódott fel szervezetébe és csakhamar eszméletre tért. Kihallgatása során elmondta, hogy Dombi Lajos veszprémi kereskedő, aki egy üzleti útjával kapcsolatban járt Debrecenben. Öngyilkosságának okára nézve azt vallotta, hogy felesége a közelmúltban halt meg és azóta búskomorságban szenved. Az életunt kereskedő állapota nem életveszélyes.

SZENT LÁSZLÓ NÉPE

(Visszhang Végh József ciklére)

Igazad van, Erdély szive Kolozsvárt Szent László városának népe hasonlóan érzi: ragaszkodik az erdélyi anyaföldhöz és itt marad s ha kell, abba a porba térni vissza, amelyből vétetett.

Igazad van Erdély fia, Végh József, amikor bánatban megfürdetett lelki ezmeid előtt elvonultak az utolsó négy év történetének pergő képei, a díszebédék, szónoklatok, fogadkozások, az ünneplések percei, amelyekből ma már semmi sincs. Elmult a könnyű pénzszerezők fölényeskedése, akiknek hirtelen az lett a legnagyobb gondjuk, hogyan helyezhetnék biztonságosabb helyre hitvány szerzeményeiket. De ugye ugyanakor meglátod te is megírult sorainkban mindazokat, akikről régen is tudtad, hogy lehet rájuk építeni, mert ők a munka terhének, a nemzet erő- és életforrásainak és a vezető erkölcsi ezellemiségnek hordozói. Mi csak nyertünk egyesek eltávozása által. Könnyű fajsúlyúak könnyen odébb állnak, mint ahogy aranytermő béréinkben a rohanó ezennyes ár is elsodor minden salakot, de az aranyzemecéket a mederben hagyja. Kevebben maradunk az elhagyott helyek betöltésében, de legalább úgy fogjuk azokat betölteni, ahogyan betöltve eszerttük volna látni. Akik hűtlenül elmentek, nem jelentenek komoly értéket. Csak a megnemértés okai, a meghasonlás ezítői voltak közöttünk. De akik jöttek és itt maradtak, mert úgy érzik, hogy kötelességük kitartani a vártán, az elvállalt hivatás teljesítésé mellett, azok tiszta nyereséget jelentenek számunkra. Ők, akik elmehtnének, de még sem mennek el, példakép állanak azok előtt, akik még ingadoznak és — mint az elhatározás krízisén keresztülment lelkek — az újabb válság pillanataiban segítségére lesznek azoknak, akiket félelem akar erőt venni.

Az egyes eltávozások láttán a félelem érzése és a menekülés gondolata fogja el a kishitűket és hirlavinák elindítóivá, továbbegítő lejtőjévé és tápláló anyagává válnak. De az erősek, mint a havasok tiszta levegőjében élő jóillatú fenyők, megőrzik nemes gondolkodásuk tiszta légkörét és helybenmaradásaikkal meg fogják állítani a lavina gördülését.

1940-ben boldogan nyitottuk meg ezívűnkét és házunkat hozzáuk érkező testvéreinknek. Akik valóban átérzik ezt a testvériséget, nem hagyhatnák el bennünket, hanem együttes erővel fognak küzdeni velünk, hogy hazánk kapui zárva maradjanak az idegenek előtt, ha vérűnkét is kell ontaniuk e kapuk előtt.

Takács László.

Légiriadó alatt az erdő oltalma alá hajthatók az állatok

Rendelet a mezőn legelő állatok fokozottabb védelméről

A m. kir. honvédelmi minisztérium, egyetértőleg a földművelésügyi minisztériummal, a legelő állatok fokozottabb védelme érdekében, tekintettel a légítámadásokra, a következőket rendelte el:

Köztudomású, hogy egyes ellenséges repülőgépek mélytámadásban, gépfegyvertűvel igen súlyos károkat okoztak sok esetben a legelő állatok között. Ennek megakadályozására a fenti két minisztérium úgy határozott, hogy a szükséghez mérten fel függesztik az 1935. évi IV. t.-c.-t. amelyet az erdő védelme érdekében alkottak. Ezen törvény 270-ik §-a

szerint erdőőri kihágást követnek el mindazok, akik állataikat legelés céljából az erdőbe terelik. A földművelésügyi minisztérium ezt a paragrafust olyképpen módosította, hogy a fenti eszelekmény nem kihágás abban az esetben, ha az légiriadó alatt történik. Ez esetben azonban jelentést kell tenni az erdőőrnel, vagy pedig az illetékes községi elöljáróságnál az esetleges károk mérvét ugyan csak be kell jelenteni. A rendelet kimondja, hogy *keresék, amely tudvalevőleg a legsúlyosabb károkat okozza az erdőben — még légiriadó tartama alatt sem szabad az edőbe behajtani.*

ÚJ SZOBROT ÉS BARLANGOT KAPOTT A JUTASI „RAB MÁRIA”. Veszprém katolikus társadalmának legkedveltebb zarándokhelye a jutasi „Rab Mária” kegyhely. A város katolikusai eddig is sokat áldoztak, most pedig egy új Mária-szobrot és „lourdesi” barlangot építettek a „Rab Mária” kegyhely közelében. Az új, művészi kivitelű Mária-szobrot és barlangot most szentelték fel nemesek egyházi, hanem világi ünnepség keretében is. Több ezer tömeg zarándokolt ki a jutasi erdőben lévő kegyhelyhez, ahol a szobrot és barlangot Haász István tábori püspök szentelte meg.

A BOMBAKÁROSULTAKÉRT. N. N. a bombakárosultaknak 100 pengőt. Bucsi Ferenc 10 pengőt adományozott.

Anyakönyvi hírek

Születések:

Vincze Lajos kereskedő leánya Judit, Sarkadi Nagy Barnabás kereskedő fia Barnabás, Rocska József MAV lakatos fia Tibor, Princz Béla magántisztviselő leánya Agota, Förster Lajos napszámos fia János, Csató Zoltán vulanszerelősegéd leánya Mária, Kuk Demeter MAV fékező leánya Margit, Szakács Vincze kőműves segéd fia Ferenc, Száva György nyomdászsegéd leánya Julianna, Pál Ferenc asztalossegéd leánya Magdolna, Sarkadi Pál lelkész leánya Anikó, Vass Sándor MAV fékező fia Ferenc, Gócz Lajos cipészsegéd leánya Anna, Bajzath András géplakatos leánya Erzsébet, Kornyó Ferenc munkás leánya Magdolna, Nagy János kertész fia Sándor, Sipos József fodrászsegéd leánya Mária, Varga Gyula cipészsegéd leánya Mária, Auer Hugó pénztárnok leánya Erzsébet, Eltétó Ödön m. kir. százados fia Akos, Nagy József napszámos leánya Irén, Szarka Albert szabósegéd leánya Ilona, Lengyel István napszámos leánya Margit, Tornyi Gyula hentes és mészáros fia István, Kiss Sándor asztalossegéd fia Sándor, Sztanik János cipészsegéd leánya Mária, Bánkúti József m. kir. rendőr fia János, Tóth Mihály bádósgésegéd leánya Agnes, Babus Kálmán asztalossegéd leánya Eva, Szuper Zoltán villanyszerelő segéd leánya Anna, dr Schmidt József ügyvéd leánya Andrea, Mészáros György kovácssegéd leánya Mária, Atyai István lakatossegéd leánya Katalin, Lole Károly napszámos fia Károly.

Házasságok:

Buzgó Ferenc fuvaros vállalkozó és Kuzma Katalin, Balogh László nyug. áll. utmester és Kálnoki Erzsébet, Jándy Károly MAV főtiszt és Osztan Margit, Mészáros János ht. őrmester és Vad Magdolna, Lőrinczy Dezső vm. előadó és Palucz Irén, Kovács Miklós m. kir. posta távirátó és Bagye Margit, Kajtor Ferenc cipőgyári munkás és Paksi Zsuzsanna, Mocsár József gyárimunkás és Szatmári Ilona, Dudoma Jenő futóházi munkás és Oláh Margit, Betyin Miklós borbélysegéd és Bolducz Erzsébet, Sella Péter asztalos segéd és Fazekas Erzsébet, Nemes András géplakatos segéd és Schmidt Mária, Borsody József textilkereskedő üzletvezető és Haslinger Vilma, Furulyás Sándor kf. napszámos és Vidó Zsuzsanna, Tátray Barnabás középiskolai tanár és Suhajda Georgina.

Halálozások:

Avram Valéria 12 éves, Avram Kornél 11 éves, Papp János 1 éves, Csordás Agnes 45 éves, Barabás Lajos 14 éves, Barabás József 9 éves, özv. Lakatos Mihályné Milák Julianna 61 éves, Lakatos János 2 éves, vitéz Csáti Sándor 64 éves, vitéz Csáti Sándorné Nátházi Agnes 57 éves, Lakatos József 29 éves, Horváth József 6 éves, Lakatos Józsefné Bogdán Jolán 24 éves, ifj. Lakatos József 6 éves, Lakatos Elvira 4 éves, Lakatos Mária, özv. Kiss Istvánné Szalaci Zsófia 70 éves, Lakatos Miklós 18 éves, ifj. K. Kincses László 18 éves, Füllöp Lajos 54 éves, Lakatos Mária 31 éves, Lakatos Sándor 2 éves, Lakatos Elvira 7 éves, Lakatos Rozália 6 éves, Horváth Erzsébet 13 éves, Kordován János 3 éves, Horváth Erzsébet 30 év körül, Josvai Margit 35 éves, Lál Istvánné Matauch Leopoldina 52 éves, Sándor Jánosné Gondos Borbála 62 éves, Pap Piroška 41 éves, Kiss Ferenc 23 éves, Sztán László 48 éves, Marzsinán Gábor 50 éves, Deák Piroška 19 éves, Daróczi György 2 hónapos, özv. Molnár Lászlóné Szabó Amália 67 éves, Nagy Sándor 55 éves, Józsa József 58 éves, özv. Burássy Józsefné Alacs Hermina 74 éves,

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

„Erdészleány” szerdán fél 6 órakor

Szerdán este fél 6 órakor a nagy sikert aratott *Erdészleány* című nagyoperett van műsoron Nagy Cizellával a címszerepben. Gyönyörű muzsika, sok-sok humor. Pompás táncok!

A *Fülemile* című zenés vígjátékot csütörtökön fél 6 órakor mutatja be a színház bemutatóhérlében. A hérléti előadása pénteken este. Szombaton este, vasárnap délután és este hérlétszünetben kerül színre. Ezt a nagy sikert aratott újdonságot Szabó Ernő rendezte. Pompás szereposztás! Gyönyörű kiállítás!

A színház operettegyüttese szorgalmasan készülődik a *Cigánygrófné* bemutatójára.

Műsor:

Szerdán este fél 6 órakor: *Erdészleány*.
Csütörtökön fél 6 órakor: *A fülemile*. Bemutató hérlét.
Pénteken fél 6 órakor: *A fülemile*.
A) hérlét.
Szombaton d. u. fél 3 órakor: *Erdészleány*.
Szombaton este fél 6 órakor: *A fülemile*.
Vasárnap d. u. fél 3 órakor: *A fülemile*.
Vasárnap este fél 6 órakor: *A fülemile*.
Hétfőn fél 6 órakor: *Erdészleány*.
A színházi büffé kiadó!
Kedden este fél 6 órakor: *A pénz nem boldogít.*

SPORT

A NAC fellebbez a pontfosztó ítélet ellen

Tudvalevő, hogy a Nagyvárad AC csapata utazási engedély hiányában nem tudott elutazni Diósgyőrbe s a szeptember 10-re előrehozott NAC-DiMÁVAG-mérkőzés elmaradt. Az utazás elmaradásának okát az egyesület vezetősége távirati úton jelentette az MLSz-nek és az ellenfélnek. A DiMÁVAG nem nyugodott bele a dologba, panaszal élt és a szövetségi egyesítő helyét adva a panasznak Diósgyőr javára ítélte a két pontot 0:0 gólaránnyal. A döntésről még nem érkezett hivatalos értesítés a zöldfehérek vezetőségéhez, így még semmi lépést nem tehettek az ügyben. Az általános vélemény azonban az, hogy megfellebbezik az egyesítő ítéletet.

— Furcsának találjuk — hangoztatják egyöntetűen a NAC-vezetők — hogy meghallgatásuk nélkül döntenek ilyen fontos kérdésben. Nem tudhatta Konyor egyesítő, hogy milyen súlyos körülmények akadályozták a bajnokcsapat elutazását. Eltekintve attól, hogy a 6-i súlyos légítámadás

után négy napig szünetelt a személyforgalom, utazási engedély iránti kérelmünket is elutasította a rendőrség. AZ MLSz ezalkalommal is csak a merev szabályok alapján döngött s nem vette figyelembe a rendkívüli helyzettel előálló nehézségeket. Fogalma sem lehetett az egyesítőnek az akkori nagyváradai állapotokról, sem az utazási viszonyokról. Éppen ezért a birtokunkban levő rendőrségi határozat alapján megfellebbezzük az ítéletet és nincs olyan illetékes szerv, amely helyt ne adna jogos apellálásunknak. Szerintünk nagyon elhamarkodott dolog volt a bajnoki pontok feletti gyors határozás, mert a DiMÁVAG-nak lesz a legkellemetlenebb lemondani a már elkönyvelt bajnoki pontokról és a zöldgyepen megküzdenni azokért. Mi ugyanis azt akarjuk — fejezték be a tájékoztatást — hogy igenis játszunk le a mérkőzést, hogy az elmaradt bevétel miatt sem legyen oka siránkozni a panaszos DiMÁVAG-nak.

Pihenőt tartott tegnap a NAC erőnléti edzés helyett

Szerdán kezdik az Ungvár ellen való készülődést.

Egyébként az izgulmokban bővelkedő debreceni kirándulás után nagyobb pihenőre volt szüksége a NAC csapatának s ezért Rónay Ferenc a keddi erőnléti edzést elengedte a fiúknak.

— A debreceni út minden tekintetben nagyon igénybe vette a játékosokat s ezért úgy láttam jónak, hogy a keddi edzést kihagyjuk — mondta

Lazó Tivadar 35 éves, özv. Theisz Jánosné Czeiner Mária 81 éves, Tóth Zsigmond 73 éves, Pokluda Zita 4 hónapos, Szabó Istvánné Sajban Márta 60 éves, Szalontai Vilma 9 hónapos.

Roncza mester, amikor az Ungvár elleni készülődés felől érdeklődtünk. — Az utazás és a légítámadás átélése alaposan próbára tette idegeinket s most pihenésre van legnagyobb szüksége a csapatnak. Szerdán aztán megkezdjük a komoly munkát, amikor is két napos edzést tartunk. Az UAC-ot is épp olyan komolyan vesszük, mint bármely nagy ellenfelünket. Nem téveszt meg bennünket, hogy pillanatszerűleg a sereghajtók között tanyázik az ungvári legénység, a lelkes úponc NB csapatok már igen sok meglepetést csináltak és ennek legjobb ellen-szere az alapos felkészülés.

Egy furcsa fogadás

Furcsa fogadást kötöttek Szatmáron. Az egyik borbélymester, akinek a Főtéren van az üzlete, fogadott tiszteres pénz ellenében az egyik vendégével, hogy őt a mozgó bérkocsiban a Főtértől a pályaudvarig terjedő útszakaszon beszapponozza és szabályszerűen megborotválja. A fogadásnak nagy nézőközönsége akadt.

A borbély és vendége beültek a bérkocsiba, amelynek fedelét felhúzták. Megkezdődött a művelet. A szapponozás a Rákóczi-utcai iskoláig tartott. Azután két menetben megtörtént a borotválás, kölnívízrel való permetezés és puderezés. A zsűri két tagja, akik szintén a kocsiban, a kísülésen ültek, megállapították, hogy a borotválás semmi kívánnivalót nem hagyott maga után, mintaszerű kivitelű volt. A vendég a tiszteres fogadási pénzt, a száz pengőt ott rögtön kifizette. A fogadással kapcsolatban megállapítatjuk, hogy van még humor Szatmáron.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó jutányos áron egy mely gyermekkosci. Téglavető-utca 71. 96b

Egy jókarban levő 40-es férfi cipő otcsón eladó. Cim a kiadóban. 29

Alig használt rádió 3+2 Orion nagy super eladó. Gróf Teleki Pál utca 14, cipőüzlet. 25

Állás! keres

21 éves, 4 gimnaziumot végzett leány 6-7 éves gyermek mellé azonnal állást keres. Cim a kiadóban. 22

Perfekt gyors és gépirónó állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 8

Idősebb nő házvezetőnek ajánkozik magánoshoz, vidékre is. Megbeszélés csakis személyesen. Levélhívásra nem megy. Frangepán-u. 40. 30

Butorozott szobát, fürdőszoba használatlalt, reggeli és ebéd kóstval azonnalra keres hadiüzemi tisztviselő. Cimet a kiadóba kér. 31

Hűlőnőle

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézicsokrok Ezüst- és aranylakodalokra csokrok és kosarak készítésén. szép kivitelben megrendelhetők Ruhákra divatos virágok raktáron, azokból hozott anyagból is olcsón készítenek. Rácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébetligeti sportpályánál.) 649

Elvesztett

Elvesztett Delta teglagyártól a Templom-téreg óra. l. 3. m. m. grammal, mivel édesapámtól egyetlen emlék, kérem a megtalálót hozzá Juhász Gáborhoz, Telet utca 52, nagy jutalmat kap. 27

Elvesztett bérletkötetben. Toth Sándor nevre szóló lakás bérlet 5 és 10 Ft. Megtaláló a pénzt megtarthatja, a bérlettelépet és bérletet hozzá Ipolyi Arnold, 13 Összitelep. 24

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A kiadásért felel
† Dr. PAÁL Árpád Dr. VÍRÁG Jeromos
főszerkesztő a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.